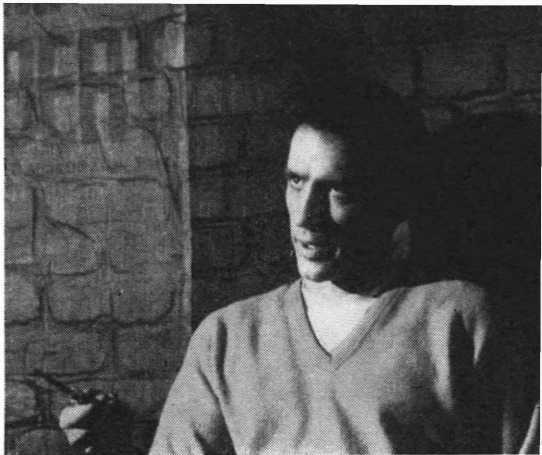

JOHN CASSAVETES

SHADOWS

John Cassavetes

I „Kosmorama 50“ skrev Aito Mäkinen, at John Cassavetes' „Shadows“ havde alle chancer for at blive den egentligt revolutionerende lille film. Vi bringer her nogle kommentarer til filmen af instruktøren. De er hentet fra „Observer“ for d. 14. august 1960, og vi takker „Observer“ og „Jyllands-Posten“, der har eneret på „Observer“-stof i Danmark for tilladelsen til at bringe dem videre.

„Shadows“ blev optaget på og omkring Broadway, helt uden manuskript. Den var meget billig at lave – 40.000 \$ eller ca. en sjettedel af omkostningerne ved en engelsk gennemsnitsspillefilm. Den finansieredes delvis takket være en henvendelse til offentligheden i en radioudsendelse med titlen „Night People“. De fleste af dem, der arbejdede med på filmen, gjorde det uden at blive betalt, kun med udsigten til procenter af et eventuelt overskud. Alt i alt tog det tre år at lave den.

Historien handler om en negerfamilie, der lever lige bag Broadways strålende lys; men vi havde ikke i tankerne at lave en film om racer. Den fik sin titel, fordi en af skuespillerne i begyndelsen gik rundt og tegnede sort-hvide skitser af nogle af de medvirkende og pludseligt kaldte sine tegninger „Skygger“; det syntes at passe til filmen.

Det egentlige handlingsmønster blev til ud fra skuespillernes egen væremåde i forhold til den grundlæggende konflikt og i overensstemmelse med deres individuelle temperamenter.

Før vi begyndte optagelserne, blev to uger brugt til klart at definere de individuelle træk hos karaktererne. Jeg valgte som udgangspunkt

en melodramatisk situation, i hvilken en ung pige blev forført af en ung mand, der senere opdagede, at hun var farvet. Vi valgte en sådan situation, for at skuespillerne havde noget klart og følelsesmæssigt at reagere på.

De tekniske problemer under indspilningen var endeløse og trættende. Det nye i indspilningsmetoden betød, at vi ikke havde nogen forgænger til at lede os. Fotografen *Erich Kollmar* fandt, at belysning og fotografering af disse skuespillere, der reagerede efter impulser i stedet for efter instruktion, forhindrede ham i at anvende kameraet på konventionel måde. Han blev tvunget til at fotografere filmen helt enkelt. Han blev tvunget til at belyse et område i almindelighed og så håbe på det bedste.

Vi brugte et 16 mm kamera, dels fordi det var billigere, og dels fordi vi kunne bevæge os friere; det var lettere at håndtere i gaderne. Vi brugte en tape-recorder og havde mikrofonen i hånden. I en almindelig film er optagelserne meget kortere, og kameravinklerne er anført i manuskriptet. Vi plejede at optage en lang, fuldstændig sekvens, f. eks. i medium long shot, og hvis jeg ønskede et nærbillede, måtte vi igennem det igen. Ofte fremkaldte denne anden

improvisation meget godt, som ikke fandtes i den første.

I almindelighed ville det at optage på et sted som Broadway kræve, at der var ti-tolv belysningsmænd, andre fem eller seks teknikere til at flytte kameraer og kabler og oven i det hele alle producerne og instruktørerne. De ville ikke have tilladt, at noget blev tonet bort; alt skulle så have været klippet klart. Med vores metode, hvor vi brugte det eksisterende lys og et lille kamera, tror jeg, at vi fik en mere sandfærdig virkning, ikke mindst fordi man ved at sætte en 16 mm film op til 35 mm får et mere groft mønstret, spontant billede.

Foretagendet stillede mig, i min egenskab af instruktør, over for problemer, som jeg ikke havde regnet med. Når improvisationen først var i gang, kunne den strække sig over tolv minutters optagelse. Jeg kunne hverken dirigere denne handling eller meddele mig til skuespillerne, hvis jeg havde en anvisning, der kunne have hjulpet til at klargøre eller udrede en klodset situation. Jeg kunne heller ikke standse en scene, hvis den begyndte at slæbe.

Det vanskeligste at vænne sig til var for mig forestillingen om, at man til enhver tid måtte have fuld tillid til skuespillerne. Da jeg endelig havde indset dette, forsvandt skuespillernes selvbevidsthed. De lange pauser strammedes. Skuespilleren fik efterhånden tiltro til, at han var rigtig, og han kunne slappe af og kunne hellige sig den vigtigste opgave, at udtrykke sine egne synspunkter og personlige følelser.

Resultaterne af denne måde at lave film på er så forskellig som muligt fra den, der følger af „manuskript-metoden“. Det, der i væsentligst grad gør filmen anderledes, er måske den idé, at historien skal passe til personerne i stedet for at personerne skal passe ind i historien.

Naturligvis er dette ikke den eneste rigtige måde at lave film på. Der er masser af historier, der kræver forfattere. Men inden for filmen er der et stort behov for sandfærdighed, for en sandhed, der ikke nødvendigvis er smudsig og ikke nødvendigvis nedslående. Jeg kan ikke lade være med at føle, at historier om *uartikulerede* mennesker ikke er mindre interessante end opdigtede fortællinger, der kun eksisterer i et *artikuleret* menneskes fantasi.

„Shadows“: Tom Allen, Lelia Goldoni og Anthony Ray.

